Št. 11 Poštnina plačana v gotovini (Conto corrente con la posta) **V Trstu, v petek 13. januarja 1922** Posamezna številka 20 stotink **Letnik XLVII**

Izhaja — izvzemši ponedeljek — vsak dan zjutraj. — Uredništvo: ulica sv Frančiška Asiškega štev. 20, I. nadstropje. — Dopisi naj se pošiljajo uredništvu. — Nefrankirana pisma se ne sprejemajo, rokopisi se ne vračajo. — Izdajatelj in odgovorni urednik Štefan Godina — Lastnik tiskarna Edinost. — Tisk tiskarne Edinost — Naročnina znaša na mesec L 7.—, pol leta L 32.— in za celo leto L 60.—. — Telefon uredništva in uprave štev. 11-57.

EDINOST

Posamezne številke v Trstu in okolici po 20 stotink. — Oglasi se računajo v širokosti ene kolone (72 *mm*). — Oglasi trgovcev in obrtnikov *mm* po 40 stot osmrtnice, zahvale, poslanice in vabila po L 1.—, oglasi denarnih zavodov *mm* po L 2. — Mali oglasi po 20 stot. beseda, najmanj pa L 2. — Oglasi, naročnina in reklamacije se pošiljajo izključno upravi Edinosti, v Trstu, ulica sv. Frančiška Asiškega štev. 20, I. nadstropje. — Telefon uredništva in uprave 11-57.

Naš nastop pri volitvah

Predstoječe občinske volitve imajo namen, da pride uprava občin po dolgih letih zopet v roke zakonitim predstavnikom občine, ki jih občinarji izberejo iz svoje srede. Že večkrat smo v našem listu povdarjali in opozarjali na pogubno gospodarstvo, ki se vede v občinah, katere upravljajo nesposobni in samovoljni občinski gerentje. Kakor rečeno bo dedščina, ki jo prevzamejo novo izvoljeni občinski svetovalci, skoraj v vseh občinah zelo slaba. Zato prevzamejo novi občinski upravitelji ne samo častna mesta, ampak predvsem težko odgovornost. Pripravljeni morajo biti na trdo, požrtvovalno nehvaležno delo saniranja zavoženega občinskega gospodarstva.

Novi občinski odbori bi morali biti tako sestavljeni, da bi prišle vanj vse struje in vse stranke, te volitve bi morale biti apolitične, najraznovrstnejše stranke imajo vendar na programu gospodarsko zboljšanje občine in občinarjev. Zalibog pa živimo v takih časih, ko se tudi občinske volitve, zlasti v naši pokrajini izrabljajo v politične svrhe.

Pomanjkljivosti volivnega reda za občine pa so tudi take, da je ta volivni red kot nalašč sestavljen za politične špekulacije. Določba, da dobi manjšina 1/3 odbornikov, je zelo dvomljive vrednosti, zakaj v občini, kjer ima ena stranka veliko večino, se more sama razdeliti v dve skupini, od katerih je vsaka zase močnejša od morebitnih drugih manjšin in tako je mogoče, da dobi ta stranka vse mandate, a prava manjšina nobenega. Druga določba, ki je posebno za istrske občine z velikimi slovenskimi in hrvatskimi manjšinami usodna, je ta, da zamore volivni odbor deliti občine v frakcije. Po teh frakcijah se določi število mandatov, ki odpade nanjo. Ker je merodajno število kandidatov za celo občino, zato voli recimo frakcija, manjše število odbornikov, kakor bi jo morala voliti po številu volivcev.

Ta metoda se prav pridno uporablja v Istri, kjer nas bodo prav pošteno ociganili za naše volivno pravo. Kajpak, da je to nasilje, pa to ne moti naših nasprotnikov niti najmanje, zato se moramo tudi mi sprijazniti z mislijo, da ne bomo imeli uspehov pri teh volitvah, kakršni bi nam pritikali in kakršne bi gotovo dosegli pri normalnih prilikah.

Vlada in naši politični nasprotniki zlasti v Istri in Trstu nočejo, da pridejo v občinske zastope naši ljudje. Prvič hočejo pokazati italijanstvo teh občin, a drugič ne marajo kontrole pri tem zavoženem gospodarstvu, ki tvori veliko obtožnico napram dosedanjemu režimu.

Za nas prihajajo v poštev tri vrste občin: 1. Samoslovenske ali samohrvatske, 2. slovenske in hrvatske z večino, 3. občine, v katerih je naš narod v manjšini.

Ker smo Jugosloveni doma tudi strankarji, zato je verjetno, da nastopijo v mnogih občinah različne struje ali stranke. Vendar bi bilo najbolje, če bi se te stranke še pred volitvami zmenile za sedeže v občinskih zastopih; mislimo, da bi medsebojno pobijanje vaških »strank« tudi v čistih jugoslovenskih občinah prineslo mnogo zla. Hraniti moramo svojo energijo za važnejše stvari. Tudi ne smemo nikakor dopustiti, da bi se strankarstvo razpaslo v taki meri, da bi utegnilo oslabiti našo odporno silo v borbi proti že itak premočnemu nasprotniku.

Glede ostalih občin pod točko 2. in 3. kakor zgoraj povedano, pa se je naše politično društvo stavilo na načelno stališče, da ne sklepamo kompromisov z našimi narodnimi nasprotniki, ker v vseh takih kompromisih bi mi utrpeli škodo. Če je nasprotnik dovolj močan, ne bo iskal nobenih kompromisov z nami, če pa je slabejši, bo hotel imeti take prednosti, ki ne bodo v skladu z našo častjo. Zato bomo nastopili samostojno in enotno.

Eno pa si moramo dobro zapomniti. Naš narod naj gre v volivno borbo z lastnimi kandidati v vseh občinah, tudi v takih, kjer ni najmanjšega upanja, da bi prodrli z našimi ljudmi. Na ta način bomo prešteli svoje vrste, spoznali pomanjkljivosti naše organizacije za bodočnost, na drugi strani pa dokazali s številom svojih volilcev krivico, ki nam jo je zadal volivni red in postopanje volivne komisije, ki je razdelila gotove občine na frakcije nam v škodo.

Nikakor nas ne sme plašiti okoliščina, da nam ne bodo naši glasovi priborili mesta v občinskih odborih v mešanih občinah. S svojim kompaktnim nastopom bomo najlepše dokazali, da so nas oropali naših pravic, dokazali bomo krivico in našo voljo braniti se z vsemi sredstvi, ki so nam na razpolago v tem neenakem boju z nasprotniki, proti takšni zlorabi številne nadmoči. Le na ta način si bomo izsilili pri nasprotnikih spoštovanje in uvaževanje.

Jugoslavija

Radost v državi vpričo zaroke kralja

LJUBLJANA, 12. Vsled zaroke mladega kralja z romunsko kraljičino Marijo je zavladalo po vsej državi nepopisna radost. Vsi časopisi v navdušenih besedah pozdravljajo veseli dogodek, kateremu se na splošno pripisuje tudi velik političen pomen. »Slovenski Narod« piše na uvodnem mestu:

Z gradu Peleša v Sinaji je priletela radostna vest: Kralj Aleksander se je zaročil z romunsko kraljičino Mariolo. S tem se izpolni dolgo gojena želja Jugoslovenov. Na jugosl. kraljevskem dvoru se ustanovi obiteljsko življenje, ki mu bo središče kraljica, visoko izobražena žena. Krvna zveza med jugoslovensko in romunsko dinastijo pa je predvsem največjega političnega pomena. Izraža najmočnejšo utrditev zavezništva med Romunijo in Jugoslavijo, hkratu pa tudi tesno pridružitev Grčije, čije prestolonaslednik postane svak jugsl. kralja. Vojno zavezništvo, slavno izza prve balkanske osvobodilne vojne proti Turčiji, se je zdaj še pogiobilo z vezmi najožjega sorodstva. Jugoslavija, Romunija in Grčija tvorijo odslej rodbinsko trozvezo, ki bo vplivala brez vsakega dvoma na politično bodočnost treh najmočnejših držav na Balkanu. Zaroka kralja Aleksandra pa je najbolj dalekosežnega pomena tudi za mednarodni položaj jugosl. dinastije. Kraljica Mariola je v sorodstvu z malone vsemi najvplivnejšimi evropskimi dinastijami; njena mati je angleška princesa, njen oče je iz dinastije Hohenzollern-Sigmaringen in krvne vezi segajo tudi med najvišje francosko in portugalsko plemstvo.

V današnji demokratski dobi, ko ni več mesta absolutizmu dinastičnih obitelij niti v najzaostalejših državah, tem manje v najmodernejši monarhistični juogslovenski državi, kjer leži vsa zakonodajna moč v rokah naroda, po njem izvoljenega parlamenta ter parlamnetarne vlade, v Jugoslaviji, kjer je kralj le predstavitelj in izvršitelj narodne volje, je kraljevska zaroka in poroka resnično v prvi vrsti rodbinska zadeva. Toda taka zadeva posega najglobije vsaj posredno v razvoj državne zunanje politike.

Jugoslovenski državljani so danes zaroke svojega kralja tem bolj veseli, ker se je ž njo na tako srečen način okrepilo vsenarodovo stremljenje po utrditvi miru ter utrditvi državne varnosti. Mila usoda je hotela, da je kralj Aleksander s svojo zaroko izpolnil vrele želje parlamenta, vlade in vsega jugoslovenskega naroda.

Krvna zveza Romunije, Jugoslavije in Grčije prekriža vse sovražne spekulacije Italije na njeno »latinsko sestro« romunsko, in v grupaciji evropskih držav stopa Jugoslavija prav zaradi te zaroke iz dosedanje svoje izolacije v tesnejše stike z odločujočo entento. Tako pojmujejo pomen radostnega dogodka v Pelešu i Bukarešti i v Belgradu. Zopet vihrajo zastave, in soseda soborca za svobodo in osamosvojitev si izražata v prisrčnih ovacijah svojo trdno vero v srečno bodočnost. Vsa Romunija in vsa Jugoslavija se zaveda, da začenja v njunih zgodovinah doba popolne harmonije.

Kralj Ferdinand je v svoji nazdravici izrazil misli in čustva državljanov obeh kraljevin, in Slovenci, vzklikamo pač najiskreneje: Naj spremlja vsa sreča kralja in njegovo lepo nevesto!

Kraljev povratek

BELGRAD, 12. Kralj Aleksander se vrne v prestolnico 12. t. m. med 13. in 16. uro. Pri tej priliki mu bo prirejen svečan sprejem.

Obisk kralja Ferdinanda

BELGRAD, 12. Romunski službeni list »Epoca« poroča, da bo v drugi polovici januarja kralj Ferdinand v družbi prestolonaslednika Karla vrnil kralju Aleksandru poset v Belgradu. Sodijo, da prideta ob tej priliki v Belgrad tudi kraljica Marija in princesinja Marija.

Vtis zaroke v inozemstvu

LONDON, 12. Mnogi londonski svetovni listi so objavili vest, da obišče ob božičnih praznikih kralj Aleksander I. romunskega kralja in kraljico. Obenem so pristavili, da se kralj zaroči s kraljičino Marijo. »Westmünster Gazette« je k tej vesti pristavila komentar, da izhaja ta vest iz zanesljivega vira. Obenem pa je list naglasil, da bo imela zaroka jugoslovenskega kralja v romunsko kraljično velik vpliv na konsolidacijo Jugoslavije in vse Evrope. Medsebojni odnošaji med kraljestvom SHS, Romunsko, Grško in Bolgarsko še niso ustaljeni. Na Balkanu so razmere še neurejene. Med Romunijo in Jugoslavijo se odnošaji dobro izboljšujejo. Kralj Aleksander se je pokazal kot neobičajno sposoben mož, ki mnogo dela. Kraljična Marija je v visokih angleških krogih poznana in uživa velike simpatije.

PRAGA, 12. Tako češkoslovaški tisk kakor ostala javnost je sprejela vest o zaroki jugosl. kralja zelo simpatično. Diplomatični krogi so prepričani, da ta zaroka utrdi stališče male entente.

Jugoslovensko novinarsko udruženje

BELGRAD, 12. Letošnji kongres jugoslovenskega novinarskega udruženja se sestane v Subotici.

Češkoslovaška

Italijansko - češkoslovaška pogodba

PRAGA, 12. Trgovska komisija narodne skupščine je odobrila trgovsko pogodbo z Italijo, na katere izpopolnjevanju in izboljšanju se še dela.

Beneš o italijanski propagandi v prid Habsburgovcem

PRAGA, 12. V odgovoru na vprašanje poslanca Hrusovskega je ministrski predsednik in minister vnanjih stvari Beneš zanikal vesti, ki so jih objavili nekateri listi in ki govore o italijanski propagandi v prid Karla Habsburškega. Beneš je nato pripomnil, da ima dokaze, da ne podpirata ne italijanska politika ne italijansko javno mnenje Karlove propagande. Razumljivo je, seveda — je zaključil Beneš — da obstojajo v gotovih državah gotove osebe, ki jim gre za to, da vzbude nezaupanje med Italijo in Čehoslovaško s takimi vestmi. Zato mora javno mnenje jemati take vesti zelo previdno.

Francija

Francosko - angleška obrambna zveza

CANNES, 11. Danes je bila objavljena angleška spomenica, ki spremlja in pojasnjuje francosko - angleško obrambno pogodbo. Spomenica sestoji iz 11 na stroj pisanih strani in govori večinoma o potrebi gospodarske obnovitve Evrope s pomočjo vseh držav. V listini se venomer ponavlja vprašanje gospodarske konference v Genovi in se upravičuje francoska zahteva po garancijah s tem, da je bilo francosko ozemlje ponovno izloženo nemškim vpadom. Spomenica govori večkrat o Italiji, o brezposelnosti, ki vlada v Italiji in o njenem položaju, povzročenem vsled vojne. Glede francosko - angleškega dogovora pravi spomenica, da je ta dogovor del sporazuma med zavezniki, ki je neobhodno potreben za dobro Evrope in za mir sveta. Francosko - angleški dogovor ima ravno namen, da zajamči ta mir. Spomenica poudarja, da Anglija potom tega dogovora zahteva od Francije rešitev raznih spornih vprašanj, predvsem vprašanja znižanja števila podmornikov, da se prepreči nadaljnje pomorsko oboroževanje. Ta dogovor ne predvideva nikake zveze, ker sklepanje zvez nasprotuje angleškim tradicijam. Angleški narod razume francosko zahtevo po zavarovanju pred vpadom na francosko ozemlje. V dogovoru ni predvideno nikako vojaško posredovanje v srednji in vzhodni Evropi. Edina nevarnost za Francijo je nemški vpad, ker kaka druga država ne more vpasti na njeno ozemlje. Spomenica poudarja tudi, da je bil dogovor sklenjen z namenom, da se doseže sodelovanje Francije pri delu za gospodarstveno obnovitev Evrope, h kateremu se bo povabila tudi Rusija, seveda pod gotovimi pogoji, kakor je priznanje vseh državnih dolgov in vseh obveznosti nasproti tujcem, vseh škod, ki so jih pretrpeli tujci vsled zaplenitve ali poškodovanja njihove lastnine, kakor je obveza, da se bo opustila vsaka prevratna propaganda v tujih državah itd. Glavno je, da se vzpostavi mir na vzhodu in da pride do popolnega sporazuma med Francijo, Anglijo in drugimi državami na podlagi širokopoteznega načrta za mednarodno sodelovanje, ki naj zagotovi mir v Evropi. Vse države se lahko zedinijo v ta namen, da se zavarujejo proti napadom svojih sosedov. Anglija upa, da se s tem načelom strinjajo vse evropske države brez izjeme. Evropa se ne sme več deliti v dva tabora, v zmagovalce in premagance. Premaganci zopet ne smejo delati načrtov za maščevanje. Treba je, da prenehajo spori med narodi, ki so bili v vojni osvobojeni, in da začnejo sodelovati za splošni blagor. Če se sedanje razmere, nastale vsled medsebojnih sporov, ne končajo, bo Evropa zopet povlečena v divji boj, v katerem bosta prepadla njena kultura in njen blagor. Anglija ponuja Franciji in Italiji svoje prijateljsko in takojšnje sodelovanje za izdelanje velikega sistema dogovorov v Evropi, tako da se bo ohranil mir med državami in da se bo omejilo njihovo oboroževanje. Tako bi Evropa — zaključuje spomenica — živela varno, kakor niso živele majhne in velike države nikdar v svoji zgodovini. Če se to doseže na gospodarstveni konferenci, bo dana velevlastim Franciji, Angliji in Italiji priložnost, da začnejo v svoji hiši dobo miru po bojevanju na skupnih bojiščih v strahoviti vojni, kakor je ni videla nikdar zgodovina.

PARIZ, 12. Agencija »Havas« javlja iz Cannesa od svojega posebnega poročevalca: Lahko zagotovim, da daja obrambni dogovor Franciji nove važne garancije za njeno varnost razen onih, ki jih vsebuje že mirovna pogodba. V slučaju ne izzvanega napada s strani Nemčije se Velika Britanija obvezuje, da bo takoj stopila na stran Francije z vsemi svojimi bojnimi sredstvi, z vojsko, mornarico in zrakoplovi. Obe državi se obvezujete, da boste posredovali, če bi Nemčija kršila druge vojaške klavzule, ki jih vsebuje pogodba. Ta dogovor, sklenjen za 10 let, pušča popolno svobodo postopanja v dominijonih. Belgija bo povabljena, da se pridruži temu sporazumu potom sklenitve angleško - belgijskega dogovora, ki bo enak sedanjemu francosko-belgijskemu dogovoru. Angleško-belgijski dogovor se bo spravil v sklad s francosko - angleškim dogovorom.

Ne zdi se, da se bo Italija povabila, naj se pridruži temu dogovoru, ker Italija nima skupnih meja z Nemčijo, temveč je obdana s prijateljskimi državami. Varnost Italije bo torej zajamčena po splošni pogodbi, s katero se bodo vse evropske države obvezale na vzajemno spoštovanje svojih meja in na opustitev vzajemnih napadov.

Nemška delegacija pred odškodninsko komisijo

CANNES, 12. Uradno. Komisija za odškodnine je včeraj zaslišala nemško delegacijo o treh vprašanjih, ki jih je vsebovalo pismo odškodninske komisije od 10. decembra 1921. Šlo je: 1. za svoto, ki jo je Nemčija pripravljena plačati 15. januarja in 15. februarja 1922; 2. za zahtevo nemške vlade, naj se odgodi rok za plačanje odškodnine; 3. za jamstva, ki bi jih Nemčija dala za bodočnost.

PARIZ, 12. Agencija »Havas« javlja iz Cannesa: Iz informacij, ki jih je dala nemška delegacija, je razvidno, da Rathenau ni dal konferenci nikakih novih pojasnil. Omejil se je na obrazložitev splošnih ugovorov, ki jih je Nemčija že večkrat predložila, in je naglašal dobro voljo svoje vlade. Govoril je nato v splošnem o gospdarskem in finančnem položaju svoje države, ki mora vsled primanjkljaja v trgovski bilanci živeti z lastnimi sredstvi. Zagotovil je da se je l. 1913. izvozilo za enajst miljard zlatih mark blaga, dočim se sedaj izvaža le za tri ali štiri miljarde. Rathenau je predlagal sredstva, s katerimi naj bi se izboljšale te razmere. Nemčiji sta potrebna čas in pomoč vseh narodov. Če ostanejo razmere take, kakor so sedaj, se more položaj Nemčije le poslabšati. Ko je Rathenau končal negativni del svojega poročila, je prešel na pozitivni del. Nemčija — je poudarjal — je odločena, da zastavi vso svojo moč, samo da izboljša svoj sedanji položaj. Ona lahko podvoji svoje davke iz l. 1921., toda dosegla bo po njegovem mnenju kmalu mejo, ki je ne bo mogla prekoračiti, ker že sedaj prenaša ogromna davčna bremena. Ne ostaja ji torej drugo, nego da se zateče k inflaciji.

Predsednik nemške delegacije, ki je govoril skoraj eno uro in pol, je bil tukaj prekinjen z vprašanjem: »Kakšno svoto bo mogla Nemčija plačati? Ali jo bo mogla plačati v l. 1922.?«

Rathenau se je opravičil, da ne more odgovoriti, preden se ne izve, koliko odškodnine v naravi bo letos Francija zahtevala. Nato je izjavil v izpopolnilo svojih prejšnjih izjav, da bo nemška vlada odpravila v l. 1922. primanjkljaj pri upravi železnic, pošt in brzojavov. Naredila bo tudi vse mogoče, da zniža podpore za prehrano ljudstva.

Rathenau bo zopet zaslišan na eni prihodnjih sej.

Program gospodarstvene konference v Genovi

CANNES, 12. (Posebni poročevalec agencije »Stefani«.) — Po naročilu vrhovnega sveta so se danes sestali lord Horne, markiz Della Torretta, Loucheur in Jasper, da določijo program za konferenco v Genovi. O tem sestanku se uradno objavlja sledeče: Vrhovni svet je danes določil, o katerih predmetih se bo razpravljalo na evropski gospodarstveni konferenci, ki se bo sklicala. Tudi je vrhovni svet označil cilje, za katerimi bo imela stremeti ta konferenca, in določil njen splošni program. V sklepu vrhovnega sveta, ki je bil objavljen že 6. januarja 1922., so obrazloženi razlogi, iz katerih je po enodušnem mnenju vseh v vrhovnem svetu zastopanih držav nujno potreben skupen napor vseh evropskih držav, da se vzpostavi gospodarstveno življenje Evrope ter se odstranijo vse ovire, ki so mu sedaj na poti. V tem sklepu so razjasnjeni tudi temeljni pogoji za skupni nastop vseh prizadetih držav. Med drugim se zahteva predvsem, da prizna vsaka država svoj državni dolg ter se države med seboj sporazumejo glede odškodnine za zgube in škode, ki so jih povzročile vlade posameznih držav. Razen tega predvideva načrt, ureditev denarnega in finančnega sistema. Tako bi se zajamčil razvoj mednarodnega prometa, predvsem pa mir med državami. Poglavitni namen te konference bo, da se na njej proučijo praktične mere, s katerimi naj se ostvarijo zgoraj označeni principi ter se udejstvijo bistveni pogoji, ki jih zahteva vzpostavitev zaupanja med državami, brez katerega je obnovitev mednarodne trgovine nemogoča. Pri tem pa bo treba paziti na to, da se z novimi ukrepi ne kršijo določbe že obstoječih pogodb. Ako naj se Evropa vzpostavi, je v prvi vrsti potrebno, da se ustalijo odnošaji med vsemi državami, in sicer na podlagi trdnega in trajnega miru. Konferenca se bo pečala tudi s finančnimi ustanovami, ki ovirajo obnovo gospodarstvenega življenja, kakor tudi z vprašanjem, kaj se ima ukreniti na finančnem polju, da se čim prej doseže zaželjeni cilj. Konferenca bo uvaževala tudi posebni finančni položaj posameznih držav. Po tem se bo določilo, kaka naloga za dosego obnovitve se bo naložila dotični državi. Upoštevalo se bo naglo spreminjanje kupne vrednosti denarja posameznih držav in močno valovenje relativne vrednosti denarja posameznih držav, kakor se zrcali v dnevnih tečajih, ter vpliv, katerega imajo na ta vprašanja položaj in pravila osrednjih in emisijskih bank. Konferenca bo proučevala, kako bi se na najugodnejši način pospešila javni in privatni kredit, kar je za gospodarstveno vzpostavo izredne važnosti.

Ovire, ki so splošni gospodarstveni obnovi na poti, so deloma finančnega deloma gospodarstvenega značaja. Konferenca v Genovi bo torej proučevala, kako bi se obstoječe zapreke proste izmenjave proizvodov raznih držav odstranile, predvsem s takojšnjim in čim popolnejšim razveljavljenjem tistih omejitev, ki izvirajo iz posebnega položaja, ki je nastal po vojni. Posebna pozornost se bo posvečala vprašanjem, ki se tičejo izboljšanja in razvoja transporta. Konečno se bo v Genovi razpravljalo tudi o jamstvih, ki jih nudijo trgovinskim operacijam legislativni in juristični ukrepi raznih držav, dalje o pomožnem tehničnem osebju, ki ga lahko dajo na razpolago posamezne države, o organizaciji konsularnih uradov, o varstvu industrijske, umetniške in slovstvene lastnine ter slednjič o določbah, s katerimi se uredita prihod in bivanje tujcev, ki potujejo po trgovskih poslih.

Bonomi o odnošajih z Jugoslavijo

CANNES, 12. Italijanski ministrski predsednik je dal v pogovoru s poročevalcem bruselskega lista »Soir« pregled o dosedanjih sklepih konference v Cannesu in je končno izjavil, da postajajo italijansko - jugoslovenski odnošaji od dne do dne boljši in da bi bilo nezmiselno jemati pretragično dogodke, kakor je šibeniški.

Italijanski ministrski predsednik je hotel razen tega ponoviti staro italijansko politiko izigravanja eventuelnih sporov med jugoslovenskimi plemeni in je ugotovil, da je sicer večkrat prišlo do resnih nesporazumljenj s Hrvati in Slovenci . . . nikdar (?!) pa s Srbi! — Italijanski ministrski predsednik je brškone zelo pozabljiv!

Konferenca za določitev albanskih meja določena za 12. januarja

PARIZ, 12. Poslaniška konferenca je določila, da se sestane komisija za določitev albanskih meja dne 12. januarja v Parizu. Komisija bo odšla nato v Firence, kjer bo proučevala natančno začrtanje meja.

Italija zahteva izpraznitev južne Albanije

PARIZ, 12. Na zahtevo Italije je poslaniška konferenca sklenila, da bo znova podvzela v Atenah korake, da izpraznijo Grki one točke južne Albanije, ki jih držijo še zasedene po svojih četah.

Francoska odločnost in previdnost.

PARIZ, 12. Listi pravijo, da tolmačijo resolucije parlamentarnih komisij, poslano Briandu v zadnjih dneh, skrb francoskega javnega mnenja za francoske pravice do oškodnine in za varnost Francije. Briand je medtem danes prispel iz Cannesa v Pariz in listi smatrajo, da bo danes govoril v zbornici, posebno ker je izjavil tudi v Cannesu v nekem pogovoru, da bo govoril v zbornici, če bo treba.

»Petit Parisien« pravi, da je ministrski svet na včerajšnji seji soglasno sklenil, da bi bilo primerno podrediti pripustitev ruskih sovjetskih delegatov h konferenci v Genovi nekaterim formalnim obvezam, posebno v kolikor gre za priznanje ruskih dolgov nasproti Franciji. Ministrski svet se je baje izjavil za nedotakljivost francoskih kreditov, za eventualno primenitev sankcij in proti vsakemu načrtu za moratorij.

»Matin« pravi, da je Millerand sporazumno z ministri obvestil Brianda o vtisku, ki ga je naredila v parlamentarnih krogih pripustitev ruskih sovjetskih delegatov na konferenco v Genovi in o skrbi, da bi se klavzula, po kateri se vse napadene države obvezujejo na vzajemno obrambo, uporabila kedaj proti Franciji. Briand je baje odgovoril, da se je ogradil za vse slučaje in da ne verjame, da bi mogle sklenjene pogodbe imeti za posledico take neprijetnosti.

Ministri so zagotovili Briandu, da visoko cenijo njegovo delovanje. Izjavili so, da absolutno zaupajo v njegovo domoljubno delovanje.

Rusija želi vzpostaviti diplomatske odnošaje z Nemčijo.

PARIZ, 12. »Temps« javlja iz Londona, da je berolinska vlada prejela iz Moskve predlog za popolno vzpostavitev gospodarskih odnošajev med Nemčijo in Rusijo. Ruska vlada predlaga tudi razveljavljenje vzajemnih obveznosti, sklenjenih v letu 1914.—18.

Anglija

De Valera in njegovi pristaši se ne udeleže sobotne seje južnoirskega parlamenta

DUBLIN, 12. De Valera je sporočil, da se noben njegov pristaš ne bo udeležil sobotne seje, na kateri mora južnoirski parlament odobriti pogodbo in sestaviti začasno vlado.

Zopet bombe v Belfastu.

DUBLIN, 12. Danes je nekdo vrgel bombo proti tramvaju, polnemu ljudi. Zahvaliti se mora hladnokrvnosti voznika, ki je pognal voz z največjo naglico, da ni bilo žrtev. V boju, ki je nastal pozneje, sta bili dve osebi ubiti. Policija je vzpostavila mir. Zjutraj je trkalo na dveh vratih bližnjih hiš. Prišli sta odpret dve ženski, ki sta bili obstreljeni iz revolverjev. V Belfastu so bile aretirane štiri osebe.

Amerika

Važna iznajdba Edisonovega sina. — Novo vojno sredstvo

NEW YORK, 11. Sin slavnega ameriškega iznajditelja Tomaža Edisona Teodor Edison je iznenadil ameriško javno mnenje z novo iznajdbo, s katero se enako ponašata on sam in njegov oče. Ameriški listi so objavili o tej novi iznajdbi obvestila, ki jih je dal stari Edison. Nekega dne tik pred koncem evropske vojne — je pripovedoval Edison — je prišel k meni moj sin Teodor in mi je rekel: »Prišel sem na misel, ki bo lahko izdatno poslužila proti sovražniku.« Nato mi je razložil svoj izum in jaz sem mu dal potrebna sredstva za poskuse. Gre za veliko jekleno kolo, ki meri šest stopenj v premeru in je deset

unč debelo. Na zunaj je platišče ostro a v notranjosti je votlo. Votlina je namenjena za raznesilne snovi. S posebnim strojem se to kolo zavrti z veliko naglico. Pri poskusih se ga je posrečilo zavrteti z naglico šestih milj na minuto. Nato se kolo izpusti v smeri proti kakemu predmetu. Pri tem poskusu je bilo kolo pognano proti debelim deskam. Kolo je deske gladko presekalo in šlo dalje. Pretekli teden je Edisonov sin izvršil v Alabami drug poskus. Dal je napraviti preprego z debelo železno žico 150 stopenj na globoko. Kolo jo je s svojim ostrim platiščem ravno tako lahko preseklo in je šlo nato še nekaj časa naprej. Votlina platišča se lahko napolni z raznesilnimi snovmi. Okoli kolesa je ovita električna žica, ki ima na koncu električni gumb. Čim se kolo izpusti, se električna žica začne odvijati, tako da ostane gumb v rokah tistega, ki je kolo pognal. Čim se pritisne gumb se raznesilne snovi vnamejo in raztreščijo. Na ta način lahko zažge raznesila na vsaki razdalji. Tako se bo ta nova iznajdba lahko rabila v vojni pri napadih proti sovražniku. Pehoti bo na ta način njena naloga mnogo olajšana. Ker pa je Edisonov sin prišel na to misel šele proti koncu zadnje svetovne vojne, ni njegova iznajdba mogla igrati nobene vloge.

Zveza narodov

Svet Zveze narodov odklonil nemške proteste proti saarski komisiji

ŽENEVA, 12. Svet Zveze narodov je odklonil brez razprave nemške proteste proti komisiji, ki vlada saarsko ozemlje. Svet je nato proučeval zahtevo nemške vlade, da naj se ne obnovi oblast saarske komisije. Svet zveze narodov je obnovil mandat komisije in je poveril Raultu zopet predsedništvo.

Kaj mora znati vsak volilec?

(Dalje.)

Št. 11. Predpriprave za glasovanje.

Ob 8. uri otvori predsednik glasovanje. Tajnik ali skrutinator kliče najprej volilce po abecednem redu in to do 13. ure. Od tedaj naprej se voli brez obzira na abecedni vrstni red. Volitev traja do 19. ure. Če je tedaj še kaj volilcev prisotnih, ki niso glasovali, se volitve nadaljujejo, dokler vsi prisotni ne oddajo svoj glas, a nikakor ne preko 20. ure. Po tej uri ne more nikdo več glasovati. Ko volilec pristopi, se ugotovi najprej njegova istovetnost. To se zgodi ali po članu komisije, ki pozna volilca, ali po volilcu, ki je že glasoval, ali pa z listino, izdano od javne državne oblasti, ki je opremljena s fotografijo.

Ko je ugotovljena istovetnost volilca, se ta poda v kabino, zgane (upogne) glasovnico na četvero in se vrne k mizi ter jo izroči predsedniku, ki jo vrže nato v žaro. Medtem pa se podpiše v seznamu ob volilčevem imenu skrutinator, v znak, da je volilec že volil.

Št. 12. Kakšna mora biti glasovnica?

Kos belega papirja, brez kateregakoli znaka, ki bi dal spoznati volilca.

Št. 13. Kaj sme volilec zapisati na glasovnico?

Samo ime in priimek, očetovstvo, poklic, častni, ali plemiški naslov, akademsko stopinjo. Vsaka drugačna označba ima za posledico neveljavnost glasovnice. Glasovnica, ki nosi napis »glasovnica« ali pri kandidatovem imenu tekočo številko, je neveljavna. Ker je mogoče, da niti vse to ne zadostuje za določitev kandidata v krajih, kjer je dosti ljudi istega imena in istega poklica, ne preostane v takšnem primeru drugo, nego da se očetovstvo dopolni še z imenom kandidatne matere, če je v volilnem imeniku več ljudi istega imena, priimka, očetovstva in poklica na primer: Andrej Čok, pok. Josipa in pok. Marije, v razliko od Andreja Čok, pok. Josipa in pok. Frančiške (s tem se popravlja tozadevno navodilo, ki je bilo objavljeno v »Edinosti« od 11. t. m. pod naslovom »Kako se glasuje?« in v katerem se je za take primere priporočalo, naj se pripiše ime kandidatovega deda.)

Št. 14. Za koliko kandidatov glasuje volilec?

Če je določeno število mandatov manjše kot pet, voli vsak volilec celo število kandidatov, sicer samo štiri petine določenega števila. Če je na glasovnici zapisano več kakor toliko kandidatov, odpadejo zadnja imena, presegajoča določeno število, kakor da bi ne bila zapisana. Sme se pa voliti za manjše število kandidatov. Glasovnice so veljavne, tudi če je na njih zapisano večje število kandidatov, kakor je dovoljeno. V občinah, oziroma frakcijah, za katere je določeno število 1, 2, 3 ali 4 svetovalcev, se torej sme glasovati za celo število kandidatov, sicer samo za štiri petine določenega števila (n. pr. kjer se voli 20 svetovalcev, je glasovnica veljavna samo za 16 kandidatov).

Dnevne vesti

Smrtna kosa. Na graški kliniki je umrla dne 8. t. m. gospa Sofija Kosič, soproga znanega nekdanjega tržaškega gostilničarja Hinka Košiča. Po italijanski zasedbi se je s svojim soprogom preselila v Maribor. Naše sožalje.

Danes ob 3. popoldne v uredniških prostorih seja «Odseka za Trst in okolico».

Vabljeni so posebno tudi volilci, ki so bili imenovani v komisije.

Naloge občinske uprave. Pred par dnevi smo ugotovali v posebnem članku, da se občinske uprave, kot nepolitične korporacije, ako hočejo ustrezati svojim pravim nalogam, morajo baviti le s komunalno politiko, da morajo torej svoje delovanje posvečati le upravnim stvarem. Vsako vmešavanje v politična trenja jih le odvaja od pravih nalog in dolžnosti njihovih. Posebno pa se mora — smo naglašali — v krajih z narodno mešanim prebivalstvom občinski zastop izogibati vsake nacionalistične politike, izjav in nastopov, ki morajo le ogorčati prizadeti del prebivalstva. Priznavamo, da morejo priti prilike — politični dogodki velike važnosti za občino in državo — ko je umestno, da tudi važnejši občinski zastopi podajo svoje mnenje in označijo svoje stališče. Ali to morejo biti le izjeme, ne pa pravilo. Sicer pa mora biti naloga občinskega zastopa v tem, da skrbi, da vpravni aparat občine točno deluje, da izdatki občine ne prekoračujo nje gospodarske in finančne moči, da s pametnim in previdnim davčnim in dokladnim sistemom, s smotreno upravo pri vseh občinskih napravah, veča dohodke občine, a da se bremena porazdelujejo pravično na razne plasti prebivalstva. Pred vsem ne sme pozabljati občinsko zastopstvo, da mora ščititi in pospeševati interese vsega prebivalstva, ne pa samo kakega določenega socialnega razreda, ali kake gotove politične struje. Kajti, ko je treba prispevati v občinsko blagajno, ne vprašajo h kaki stranki ali narodnosti pripadaš, ampak zahtevajo na kratko: plačaj! Zato mora občina skrbeti za gospodarske koristi in etične potrebe vsega prebivalstva! Čim pa se daja občinski zastop voditi od ozirov na politična trenja, je neizogibna posledica ta, da so na škodi poedini razredi in da se jim krivica godi. Naši narodni nasprotniki ne razumevajo tako naloge občinskega zastopa. To je povedal «Piccolo» s cinično odkritostjo. Pričakuje od občinskega zastopa pred vsem nacionalistično politiko! In to v občini, ki ima, kakor se splošno sodi, do 500 miljonov dolga! O tem naj bi razmišljali tudi meščani italijanske narodnosti. Spoznati morajo, da pot, na katero potiskajo tržaški mestni zastop nacionalistični krogi, pelje občino v pogubo. Če torej res dobro hočejo svojemu mestu, če nočejo, da se bodo neprestano večala bremena, ki jih morajo končno zadušiti, naj volijo v mestni zastop dobre, poštene in vestne zastopnike, ne pa zakrknjenih strankarjev in zastopnikov le gotovih političnih struj in klik! In naj ne pozabljajo, da tudi slovenski del prebivalstva oploja s svojim delom gospodarsko življenje občine. Občinski zastop, ki je sovražen temu znatnemu delu prebivalstva, se izneverja svoji nalogi in dolžnosti. Segli bi lahko še dalje in bi mogli govoriti, kako je ravno ta del našega prebivalstva posredovalec z zaledjem, na katero je gospodarski procvit občine navezan v veliki meri!

«Nazione» in pasivna volilna pravica učiteljev. Včerajšnja «Nazione» se zaganja proti našemu političnemu vodstvu, ker je pozvalo naše volilce, naj pri predstoječih občinskih volitvah kandidirajo tudi duhovnike in učitelje, kljub temu da bi takim izvolitve ne mogle obveljati. Naše politično vodstvo je obenem priporočalo, naj se pri tem pazi, da bi se pri poznejši razveljavi izvolitev duhovnikov in učiteljev ne okoristila nasprotna manjšina. «Nazione» je pospremila ta sklep s sledečo pripombico: «Slovenski politikanti špekulirajo torej celo z morebitno razveljavo izvolitve kandidatov, da bi vzbudili jezo proti Italiji! In še bodo rekli, da skrbijo za interese občin, ali celo «delavcev in revnih kmetov,» kakor pravijo ti hinavci!» «Nazione», ki je enkrat obsodila požiganje naših hiš v Trstu, kar smo mi vzeli z odobrenjem na znanje, kaže s to svojo pripombico, da je kljub svojemu «demokratizmu» vendarle precej sorodna tistim požigalcem, ki jih je bila tako odločno obsodila. Namigovanje, češ, da je naše vodstvo pozvalo slovanske volilce, naj volijo tudi duhovnike in učitelje, nalašč za to, da bi bile te volitve razveljavljene in da bi te razveljave izrabilo za ščuvanje proti Italiji, nas spominja na «dokazovanja» iz znane Bonove zadeve. Sklep našega vodstva ni nikako «iskanje zdražbe», temveč je popolnoma upravičen protest proti nedemokratičnemu in nazadnjaškemu volilnemu redu, ki jemlje duhovnikom in učiteljem prav brez vsake potrebe en del njihovih državljanskih pravic. Ta protest je tako jasen in odkrit, da je v stanu videti v njem kako hinavščino le glasilo, ki ima ves svoj demokratizem v svojem naslovu («Nazione» je namreč glasilo «narodno-demokratske stranke!») Sicer pa se navsezadnje niti ne čudimo, da taki hinavski demokratje ne privoščijo učiteljem pasivne volilne pravice. Njih demokratizem bi bil že sit, tudi če bi smeli biti voljeni v občinske zastope sami marchesi, conti, cavalieri itd.

Znamenje, v katerem hočejo zmagati. Po mnenju «Ere Nuove» bo prva naloga bodočega tržaškega občinskega zastopa, da skrči število občinskih uslužbencev. Tega mnenja da so vse stranke, ki so se pridružile takoimenovani laški «Narodni zvezi.» «Era Nuova» navaja tudi nekoliko številk. Leta 1914. je znašalo število občinskih uradnikov 2871, leta 1921. pa 3863, torej 992 uradnikov več kot pred vojno. List pravi, da je to množico novih uradnikov sprejel avstrijski vladni komisar Krekich-Strassoldo. Med njimi pa je večina «slabih», ki ih je avstrijska vlada postavila na mesto tistih uradnikov dobrih Italijanov, ki so bili internirani, poklicani pod orožje ali pa so bili zbežali v Italijo. Stroški za plačevanje občinskih uradnikov so znašali l. 1914 6,239.080 kron, dočim znašajo sedaj 34.089.887 lir. Te ogromne stroške je treba odpraviti s tem, da se posamezni uradi skrčijo in «očistijo». «Era Nuova» priporoča, naj se čiščenje začne od zgoraj in naj gre postopno navzdol. Sama na sebi so «Erina» izvajanja do neke mere resna. Ako je po uradih preveč nepotrebnih uradnikov, ni to le nepotrebno breme za občino samo, temveč je tudi na škodo uradovanja. Primerno «čiščenje», kakor ga priporoča «Era», bi v takem slučaju bilo na mestu, posebno pa, **če se začne od zgoraj!** Tam proti vrhu lestve se bo tudi našlo razmeroma največ «slabih» in nepotrebnih oseb, ki le obremenjajo občinski proračun. Toda «Era Nuova» misli pod prilastkom «slabi» neko drugo vrsto občinskih uslužbencev. Ti niso od zgoraj, kjer se prejemajo mastne plače, temveč so ti «slabi» ali «ne dobri» uslužbenci v nižinah med občinskimi delavci, kjer se nahaja tudi marsikak Slovenec. Ako pride do čiščenja, ki ga «Era Nuova» priporoča in zahteva, bodo zadeti predvsem ti naši reveži. Prav lahko si je predstaviti, kako bi si vladajoča stranka mela roke ako bi v mestni svet ne prišla slovenska manjšina, ki bi edina nastopila proti takemu šovinističnemu «čiščenju» in odpuščanju ne nepotrebnih uradnikov, temveč občinskih delavcev. Za druge bi bila občina tudi dalje «jasli», kakor je bilo že pred vojno, kar «Era Nuova» sama naglaša. **Slovenskemu proletariatu v Trstu vseh panog bo spričo takih naklepov občinskih mogotcev lahko razumeti in spreviditi, da je v njegovem življenskem interesu, da pride v bodoči občinski svet slovenska manjšina, ki bo vsestransko varovala njegove interese.** Od italijanskih strank, naj se imenujejo tudi komunistična ali socialistična, slovenski proletariat ne more pričakovati nobene prave zaščite.

Odgovor Zveze pomorščakov komuunističnemu «Lavoratoru». Včerajšnji «Lavoratore Scialista» je objavil o zadevi «10.000 lir za delnice», ki jih je prejelo socialistično glasilo od Zveze pomorščakov, daljšo izjavo, katero je omenjenemu listu poslal kapitan Biffi v sporazumu z glavnim vodstvom Zveze v Genovi. Tudi v tej izjavi je rečeno, da smatra Zveza pomorščakov kakor tudi vsaka druga delavska zveza za svojo dolžnost podpirati proletarske liste. Predvsem pa mi gre zato — pravi kapitan Biffi — da izjavim, da je bila vsaka svota, ki jo je Zveza pomorščakov dala v znak vzajemnosti ali kakorkoli, bila odobrena od skupščine, ki je za to poklicana. Kapitan Biffi se na snimke pisem, ki jih je objavil komunistični «Lavoratore» ne ozira, temveč pravi le, da se Zveza čudi, zakaj je «Lavoratore» vzdignil tak krik radi 10.000 lir, ko je vendar Zveza kupila še več delnic proletarskih listov in jih bo vedno kupovala. Komunistični «Lavoratore» naj bo lepo dober in tedaj bo Zveza pomorščakov kupovala tudi njegove delnice. Najzanimivejše v tej izjavi pa je sledeče mesto, ki sam vrag bi ne mogel vedeti, kaj ima opraviti s tistimi 10 tisoč proletarskih lir: **«Kdor nas nadleguje služi nasprotniku in napada pomorščake, ki so patriotje, t. j. Italijani, ki zelo ljubijo deželo, v kateri so se rodili, in internacionalni, ker želijo sporazum med vsemi ljudstvi, kajti ljudstva nimajo nobenega interesa biti ločena po umetnih mejah še bolj umetnih držav.»** To priznanje Zveze pomorščakov je dragoceno. Našim slovenskim socialistom in komunistom ga priporočamo v resno razmišljevanje.

Vesclica «Primorca» v Trebčah. Kdor se je udeležil minole nedelje veselice pevskega društva «Primorec» v Trebčah, je obžaloval, da ni bilo več udeležencev iz okolice in mesta; sicer je bila na srečo dvorana natlačena že dovolj z domačim občinstvom, ki se je izborno zabavalo. Ta veselica se je imela vršiti na Silvestrov večer, ali skrbni varuhi zakonitosti so jo za takrat prepovedali. Pomlajeni «Primorec» je nastopil v nedeljo po daljšem presledku vnovič s številnim mešanim in s krepkim moškim zborom, ki sta kljub precejšnjim zaprekam lepo zapela par izbranih točk. Zlasti znana «Planinska roža» je jako ugajala. Tudi tu se je izkazalo, kako razpolaga naše ljudstvo povsod z dobrimi glasovi, ki pa seveda potrebujejo šole in vežbanja. Na to so podale domače dramatične moči še par burk, ki so se razmeroma srečno izpeljale in so izzvale obilo smeha. Brez dvojbe so nastopili ti vneti diletanti s hvalevredno spretnostjo, morda z večjo, nego je bilo za to vasico pričakovati, in upati smemo, da nam pokažejo kmalu še nekaj bolj dovršenega na svojem domačem ali na sosednih odrih. Saj so take kulturne prireditve nujno potrebne v najmanjši vasici za pravo vzgojo našega ljudstva, katero skušajo drugi na toliko načinov zamamiti za svoje prav sebične svrhe. Take zabave so pač najboljša šola za odraslo mladež, da ne sledi slepo slabim vzgledom, ki se ji nudijo na plešiščih in v krčmah v preobilni meri. In vsakdo čuti da zahteva bodočnost za svoje gospodarske in kulturne borbe tudi od nas krepkih in zdravih značajev, da bomo vredni boljših dni. Izletnik.

Državni funkcijonar na rocolki postaji in potujoče občinstvo. Pišejo nam: Rocolska postaja se ponaša z blagajničarjem, katerega manire dokazujejo, da se v polni meri zaveda svoje oblasti. Fant je še mlad in ognjevit, na kapi pa še ne nosi zapisano, če je fašistovski kolovodja ali samo fašist. Pa pojmo preko tega. Njegov fašizem ali nefašizem nas ne zanima. Za nas je pri njem važno samo vprašanje, ali se fant zaveda, kako mora železniški uslužbenec občevati s potujočim občinstvom. O tem mladi gospod blagajnik očividno nima pravega pojma. Kje drugje bi takega uslužbenca brž poslali v šolo za vedenje, da ne omadežuje ugleda države, ki ga plačuje ter na ta način pomaga vzdrževati njegovo prepričanje, da se mora s potniki ravnati škandalozno brezobzirno in nevljudno. — Na rocolski postaji ne dobiš nikoli voznega listka če omenimo postajo, do katere se voziš v izvirnem slovenskem nazivu. Pri blagajni v Rocolu ne obstoji niti Repentabor, Dutovlje, Štanjel, Rihenberk itd., temveč le Monterupino, Dottogliano, S. Daniele, Risenberga itd. Če se drzneš prositi za listek v Prvačino mesto Prevačino, ti bojeviti blaganik zapre vratca pred nosom s tako silo, da se takoj zaskrbljen primeš za nos, ali ti je ostal cel. V vlaku moraš radi tega poleg voznine plačati še kazen. Drznost in netaktnost tega mladiča presega vse meje dostojnosti in bontona. Oblast, ki ima tega človeka v službi, naj ga pouči, kaj je pri njem na mestu, povemu naj tudi, da ne hodijo potniki v Rocol radi njega, temveč da je on pri blagajni radi občinstva. Naše poslance pa opozarjamo na ta slučaj in jih prosimo, da ga čimprej radikalno izčistijo.

Popravek. V včerajšnjem uvodnem članku, in sicer v drugi polovici drugega stolpca naj se sledeče mesto pravilno čita tako-le: «Večinska stranka . . ., če je tako številna in disciplinirana, da lahko razdeli svoje volilce na več skupin, ki glasujejo sicer za iste kandidate, **a jih napišejo** itd. mesto «jih napišejo itd.»

Mladinsko društvo «Prosveta» ponovi v nedeljo 15. t. m. igro v treh dejanjih «Veriga» in sicer v dvorani «Gospodarskega društva» v Škednju ob 16. uri. Odbor.

Tržaško kolesarsko društvo «Balkan» prosi vsa društva, posebno šentjakobska, ki bi bila pripravljena sodelovati pri prireditvi, katero priredi v februarju, da se udeleže po svojih zastopnikih sestanka, ki se bo vršil v soboto zvečer ob 8. uri v Konsumnem društvu pri Sv. Jakobu. Upati je, da se bodo vsa društva blagohotno odzvala.

Iz tržaškega življenja

Smrtna nesreča v Sv. Križu pri Trstu. Mladoleten železniški delavec Alojzij Zint, stanujoč v ulici Udine št. 19, je bil včeraj zjutraj odposlan z drugimi delavci v Sv. Križ pri Trstu, da popravi progo na ovinku, nedaleč od omenjenega kolodvora. Moralo je biti okoli 9'30. Tedaj je prisopihal nasproti delavcu, ki je kopal med tračnicama, vlak, ki je ravnokar zapustil svetokrižki kolodvor. Kakor rečeno, Zint in njegovi tovariši so kopali na ovinku. Radi tega jih je zapazil strojevodja v zadnjem hipu. V tem trenotku je zapiskalo na lokomotivi. Vsi delavci so se pravočasno umaknili grozeči nevarnosti. Samo omenjeni delavec je še ostal med tračnicami in kopal dalje, kakor da bi se nič ne zgodilo okoli njega. Tedaj so ga opozorili navzoči tovariši, a bilo je žalibog že prepozno. V tem hipu je ležal nesrečni delavec mrtev pod težko lokomotivo. Z istim vlakom je bilo odpeljano njegovo truplo v Trst. Sedaj leži v mrtvašnici pri Sv. Justu.

Aretirana sleparja. Včeraj sta bila aretirana dva železničarja, in sicer Dante Zeriati, stanujoč v železničarskih hišah (ulica Edmondo De Amicis), in Mihael Beltrami, stanujoč v ulici Segantini št. 1. Oba sta osleparila upravo državnih železnic za ogromno svoto denarja. Omenjeno upravo sta sleparila na ta način, da nista nič delala, a kljub temu vlekla plačo že od novembra l. 1920. Kako se je prišlo tej sleparij na sled? Beltraniju je namreč nekoč ušla beseda o tej sleparij in to je prišlo policiji na uho.

Borzna poročila.

Tečaji.

Trst, dne 12. januarja 1922.

Jadranska banka	130
Cosulich	259
Dalmatia	190
Gerolimich	1560
Libera Triestina	483
Lloyd	1310
Lussino	700
Martinolich	124
Oceania	238
Premuda	345
Tripcovich	241
Ampelea	600
Cement Dalmatia	335
Cement Spalato	265

Tuja valuta na tržaškem trgu:

Trst, dne 12. januarja 1922.

ogrske kroke	—. 3.75	3.85
avstrijsko-nemške krone	—.38.—	—.42
češkoslovaške krone	36.80.—	37.55
dinarji	33. —.—	34.—
leji	16.50.—	17.75
marke	13.—.—	14.—
dolarji	22.90.—	23.05
francoski franki	191.—.—	191.40
švicarski franki	445.—.—	449.—
angleški funti papirnati	97.40—	97.80
angleški funti, zlati	112. —.—	114.—
napoleoni	89.50	90.—

Mali oglasi

MEBLIRANA soba se da v najem uradniku. Via Roiano 4, vrata 21. 56

POSTENEMU delavcu oddam eno ali dve postelji, eventuelno tudi hrano. Via Cologna 2, vrata 21. 57

MODISTKA, samostojna, za večji kraj Julijske Krajine, se išče. Prostor in stanovanje na razpolago. Naslov pri upravništvu. 53

LEPA meblirana soba, velika, s pečjo, se odda. Via Lazzaretto vecchio 14, II. desno. 54

KOZO dobre pasme in 2 q sena prodam po nizki ceni. Vrdela (Breg) 1721 pod kolodvorom. 48

GOSPOD, 35 let star, neomadeževane preteklosti, čedne zunanjosti, zdrav, v stalni službi, z nad 10.000 L prihranka, želi znanja v svrho ženitve z gospodično ali vdovo brez otrok od 25—35 let staro, zdravo, čedne zunanjosti, poštenih staršev najraje z dežele. Ponudbe pod «Srečno leto» na upravništvo. 50

MEBLIRANO navadno sobo z dvema posteljema in s prostim vhodom išče pošten mladenič s sestro za stalno. Najraje pri kaki vdovi v Rojanu ali v bližini via Udine. Naslov pri upravništvu. 31

KRONE srebrne in zlate, plačuje po najvišjih cenah Pertot, Via S. Francesco 15, II. 50

IZDELUJEM ŽIMNICE. Pridem tudi na dom. Via Moise Luzzatto 3, IV. 2362

ONI, ki bi kaj vedel o bivališču Ivane Baudaž, stare okrog 40 let je naprošen, da to sporoči bratu Ludviku Baudaž, Dol. Tribuša 103 p. Slap ob Idriji. 53

ZLATO in srebrne krone plačam več kot druge kupci. Albert Povh, ocar. Mazzini 46 (v bližini drvenega trga). 44

POZOR! Srebrne krone in zlato po najvišjih cenah plačuje edini grosist Belleli Vita, Via Madonnina 10, I. 38

PRSNI SIRUP, najboljše sredstvo proti kašlju, prehlajenju in influenci se dobiva v lekarni v II. Bistrici. 62

NOVE POSTELJE L 95.—, vzmeti L 55.—, volnene žimnice L 90.—, iz morske trave 45.— nočne omarice, umivalniki, chiffoniers, omare in pohištvo za poplno sobo po izredno nizkih cenah. Fonderia 3. 15

ZAHVALA.

Globoko ginjeni vsled neštevilnih dokazov sočutja ob izgubi našega dragega očeta in brata

Josipa Sancin (Kotalj)

se iskreno zahvaljujemo vsem blagim osebam, ki so počastile spomin, bodisi da so darovale vence ali se pa udeležile pogreba. Posebno se zahvaljujemo višjemu sodn. svet. g. sp. E. Rencelu, dež. svet. gosp. dr. A. Manzoniju, osp. rav. E. Forchiassiniju, rav. sod. pisarn gosp. A. Stalio kakor tudi gosp. uradnikom in uslužbencem na kr. dež. sodišču in kr. okr. s dniji. Nadalje se zahvaljujemo čč. duhovščini, cenj. učiteljstvu ter pevskemu in godbenemu društvu za ga ljive žalostinke. Bog plačaj vsem!

37 Žalujoča družina

SANCIN-KOTALJ.

„Godbeno društvo" v Postojni

priporoča slavnim društvam in korporacijam svojo godbo na lok (orkester) od 7-14 mož za predpustne in druge slične društvene prireditve. Eventuelno je na razpolago tudi šramelj. Za vse podrobnosti se je obrniti na odbor imenovanega društva. (36)

Srebrne krone

kupujem in plačujem po cenah, ki jih drugi ne morejo plačati. (1018

Via Pondares št. 6, I.

Najstarejši slovenski denarni zavod.

Tržaška posojilnica in hranilnica

registrovana zadruga z omejenim poroštvom,

uraduje v svoji lastni hiši

ulica Torrebianca štev. 19, I. n.

Sprejema navadne hranilne vloge na knjižice, vloge na tekoči račun in vloge za čekovni promet, ter jih obrestuje

po 4%

večje in stalne vloge po dogovoru.

Daje posojila na vknjižbe, menjice, zastave in osebne kredite. — Obrestna mera po dogovoru.

Uradne ure za stranke od 9 do 13.

Ob nedeljah in praznikih je urad zaprt.

Št. telef. 25-67.

PODLISTEK

KAPITAN MARRYAT

Leteči Holandec

Roman (41)

Najbrže v kratkem? Morda že jutri?»

«Najbrže šele čez več mesecev,» je odgovoril Filip.

«Šele čez več mesecev? To je dolgo. Ste prinesli mnogo denarja?»

«Nei» je odgovoril Filip, «ladja se je ponesrečila in komaj, da sem se rešil.»

«Toda spet boste odšli, kaj ne?»

«Da, kadar pride čas!»

«Dobro, dobro, bomo že pazili na vašo hišo in premoženje.»

«O, ste lahko prosti te dolžnosti, kajti» je pristavil Filip, da bi moža malo ujezil, «denar mislim vzeti s seboj.»

«S seboj? Pa zakaj neki, če smem vprašati» je zdravnik boječe odvrnil.

«Da bi nakupil blaga in si še več denarja pridobil.»

«Toda spet vas lahko doleti nesreča in prišli boste ob vse premoženje. Ne, ne; le pojdite Filip, toda denar naj ostane tu.»

«Jaz'ga pa vzamem s seboj» se je Filip postavil «kadar spet odidem, bom vzel vse svoje premoženje na pot.»

Filipu je namreč tekom tega pogovora prišlo na misel, da bo Pootsa res prepričal, da bo vzel denar s seboj. Kajti s tem bi Amini ne bilo treba več paziti na skopuha in bi imela mirnejše življenje.

Mynheer Poots ni nadaljeval več pogovora, temveč je zapadel v mračne misli. Par minut pozneje je odšel v svojo sobo. Filip pa je svoji ženi razodel namen svojega nastopa.

«To je bilo zelo lepo od tebe, Filip in hvala ti za tvoje obzirno ravnanje in plemenit namen, čeprav bi videla raje, da bi o vsej stvari molčal. Ti ne poznaš mojega očeta; moram ga nadzorovati kakor sovražnika.»

«No, kdo bi se starčka bal!» se je Filip nasmehnil.

Toda Amina je bila drugačnega mnenja in ni zmanjšala svoje pozornosti.

Pomlad in poletje sta že prešla kot bi trenil, kajti naš parček je živel v tihi sreči. Filip je često govoril Amini o prošlih dogodkih — predvsem pa o pojavu začarane ladje in o skrivnostnem brodolomu. Amina je čutila, da čakajo njenega moža še velike nevarnosti in težave — toda niti enkrat ga ni skušala pregovoriti naj raje opusti svojo sveto zakletev. Kot on je tudi ona zrla z upajočim pogledom v prihodnjost; kajti čeprav je vedela, da se bo nad njim enkrat usoda izpolnila, se je vseeno rada tolažila, češ: ono je še daleč.

Proti koncu poletja se je Filip spet odpravil v Amsterdam, da bi si preskrbel prostor na ladji, ki je imela oditi v začeku zime.

Da se je «Šiling» ponesrečil je bilo obče znano, kajti Filip je na svojem povratku predsedništvu družbe orisal vse podrobnosti izvzemši dejstva, da se je prikazala začarana ladja.

Družba je upoštevala njegovo točno izpoved kot tudi njegovo trpljenje in čudežno rešitev, zato mu je v slučaju, da je voljan potovati v vzhodno Indijo ponudila mesto drugega pomagača.

Ko jim je povedal svoje želje so ga imenovali za pomagača na «Batavij» lepi ladji s približno štiristo tonami. Takoj se je vrnil v Ternense in sporočil svoji ženi in Pootsu, da bo spet odpotoval.

«Torej nas zapustite?» je pripomnil stari zdravnik.

«Da, toda šele čez dva meseca.»

«Ah, je vzkliknil Poots, «čez dva meseca! In stari mož je nekaj zamrmral.

«Kako resnično je dejstvo, da nam je lažje pretrpeti še tako hudo, kot pa živeti v negotovosti! Ne smemo ravno verjeti, da je Amina ob misli na zopetno ločitev trpela; seveda ji je bilo hudo, toda vedela je, da ni druzega izhoda in zato se je borila proti otožnosti in skušala se delati vedro in mirno.

Le ena okolnost ji je povzročila mnogo nemira — namreč razpoloženje njenega očeta. Amina je predobro poznala njegov značaj in opazila, da Filipa sovraži, ker vidi v njem edino oviro pri prilastitvi njegovega premoženja; kajti stari skopuh je predobro vedel, da se bo njegova hči po Filipovi smrti prav malo brigala za premoženje in ji bo vseeno, kdo ga dobi.

Misel, da hoče Filip vzeti denar s seboj, je starca čisto zmedla. Amina, ki je vedno zasledovala njegove stopinje, ga je videla, kako je včasih ure in ure hodil okrog, sam s seboj govoreč, ne da bi se svojega poklica loteval s toliko vnemo kot nekoč. Čez nekaj dni po vrnitvi iz Amsterdama je tožil Filip, da mu ni dobro.